

## Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Karttakeskuksesta

### ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että maanmittaushallituksen karttapainosta muodostetaan valtion liikelaitoksista annetun lain, jäljempänä yleislaki, mukainen valtion liikelaitos. Nyt säädettäväksi ehdotettu laki on yleislaissa tarkoitettu laitoskohtainen laki, jolla maanmittaushallituksen karttapaino siirretään yleislain piiriin. Maanmittaushallituksen karttapainon organisatorinen asema muuttuisi yleislaissa tarkoitettulla tavalla siten, että se olisi valtion tulo- ja menoarvion ulkopuolinen liikelaitos. Esityksen mukaan maanmittaushallituksen karttapainon nimi muutettaisiin Karttakeskukseksi.

Esityksen tavoitteena on parantaa maanmittaushallituksen karttapainon palvelu- ja kilpailukykyä. Karttakeskus toimisi yleislain mukaisesti liiketaloudellisin periaattein. Sen tehtävänä olisi tuottaa ja välittää kartta-alan ja siihen liittyviä tuotteita ja palveluja. Toiminnassaan

sen olisi otettava huomioon valtionhallinnon ja erityisesti maanmittauslaitoksen tarvitsemat kartta-alan palvelut ja niiden saatavuus. Karttakeskus toimisi edelleen läheisessä yhteydessä maanmittauslaitokseen.

Ehdotetussa laissa annetaan Karttakeskusten toiminnan erityispiirteistä johtuvat yleislakia täydentävät säännökset. Karttakeskukselle ehdotetaan annettavaksi oikeus ottaa pitkäaikaista lainaa valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitetulla tavalla.

Liikelaitoksena Karttakeskus jatkaisi nykyisen maanmittaushallituksen karttapainon toimintaa. Maanmittaushallituksen karttapainon nykyinen työsuhteinen henkilöstö siirtyisi uuden liikelaitoksen palvelukseen. Henkilöstö säilyttäisi aikaisempiin palvelussuhteisiin liittyvät oikeudet ja velvollisuudet.

Laki on tarkoitus saattaa voimaan 1 päivänä tammikuuta 1990.

## SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
YLEISPERUSTELUT .....	3	4.2.2. Vaikutukset Karttakeskuksen ta-	
<b>1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys</b> .....	<b>3</b>	louteen .....	8
1.1. Tavoitteet .....	3	4.2.3. Vaikutukset Karttakeskuksen asi-	
1.2. Keinot .....	4	akkaisiin .....	9
<b>2. Nykyinen tilanne</b> .....	<b>5</b>	4.2.4. Toimialavertailu .....	9
2.1. Lainsäädäntö .....	5	4.2.5. Vaikutukset valtiontalouteen .....	9
2.2. Toiminta ja palvelut .....	5	4.3. Palvelutavoitteet ja muut toimintatavoit-	
2.2.1. Tilaustyötoiminta .....	6	teet .....	10
2.2.2. Kustannustoiminta .....	6	<b>5. Suhde muuhun lainsäädäntöön</b> .....	<b>10</b>
2.2.3. Välitystoiminta .....	6	YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT .....	10
2.3. Organisaatio .....	6	<b>1. Laki Karttakeskuksesta</b> .....	10
2.4. Järjestelyt muissa pohjoismaissa .....	6	<b>2. Tarkemmat säännökset</b> .....	11
<b>3. Uudistuksen valmistelu</b> .....	<b>7</b>	<b>3. Voimaantulo</b> .....	11
<b>4. Esityksen vaikutukset</b> .....	<b>7</b>	<b>4. Säättämisjärjestys</b> .....	11
4.1. Hallinnolliset vaikutukset .....	7	LAKITEKSTI .....	12
4.2. Taloudelliset vaikutukset .....	8		
4.2.1. Aloittava tase .....	8		

## YLEISPERUSTELUT

### 1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys

#### 1.1. Tavoitteet

Maanmittaushallituksen karttapaino on kartta-alaan erikoistunut valtion liikelaitos. Karttapainon tehtäviä ovat kartografinen suunnittelu, piirtäminen, kopiointi, painaminen sekä kartta-alan tuotteiden markkinointi. Näitä tehtäviä hoidetaan sekä perinteisin graafisen että uuden numeerisen teknologian menetelmin. Karttapaino hoitaa tällä hetkellä valtion virastomuotoisena liikelaitoksena — hallinnollisesti osana maanmittaushallitusta — osan valtakunnallisista kartastotehtävistä. Karttapaino tarjoaa palvelujaan maanmittauslaitoksen lisäksi myös muulle julkishallinnolle sekä yksityiselle sektorille. Pääosa liikevaihdosta kertyy palveluista ja tuotteista, jotka tarjotaan kilpailutilanteessa.

Kartastopalvelujen tehokkuuden, taloudellisuuden ja tuloksellisuuden parantaminen edellyttää karttapainon nykyisen organisaation kehittämistä valtion liikelaitoksista annetussa laissa (627/87), jäljempänä yleislaki, esitettyyn muotoon. Liikelaitosuudistuksen lähtökohtana on toiminnan ja palvelujen kehittäminen asiakkaiden tarpeista lähtien. Karttapainon organisoiminen liikelaitosmuotoon palvelee koko valtionhallinnon kartantuotannon kehittämistä. Liiketoiminnan eriyttäminen muusta maanmittauslaitoksesta parantaa ja tehostaa yhteiskunnan karttapalvelujen tarjontaa. Samalla esitys selkeyttää ja vakiinnuttaa maanmittauslaitoksen ja karttapainon välisen tehtäväjaon tuotevastuun pohjalta.

Valtionhallinnon, muun julkisen hallinnon, yksityisten yritysten ja yhteisöjen sekä kansalaisten yksilölliset kartantarpeet kasvavat voimakkaasti. Nykyisen kartastojärjestelmän kehittäminen ja ylläpito luovat perustan valtakunnalliselle karttapolitiikalle ja kartantarjonnalle. Periaatteena on pidettävä, että karttojen käyttäjille taataan heidän tarvitsemiensa palvelujen saatavuus. Tämän tehtävän hoidossa

maanmittaushallituksen karttapainolla, esityksen mukaan Karttakeskuksella, on tärkeä osuus.

Karttojen, yleisemmin sanottuna paikkatiedon, merkitys yhteiskunnan toiminnoissa on aina tunnustettu. Esitys tulee parantamaan Karttakeskuksen mahdollisuuksia huolehtia omalta osaltaan tuotteiden ja palvelujen tarjonnasta.

Karttapainon toiminta ja talous ovat nykyisin muiden valtion virastojen ja laitosten tapaan sidoksissa valtion tulo- ja menoarvioon. Vuotuinen tulo- ja menoarviomenettely ja muut valtionalouden ja -hallinnon ohjausmenettelyt eivät sovellu kilpailutilanteessa toimivalle liikelaitokselle. Ne eivät anna riittävästi mahdollisuuksia toiminnan ja resurssien suuntaamiseen nopeasti muuttuvissa markkinatilanteissa ja kysynnän määrän ja laadun vaihdellessa.

Esityksen tavoitteena on parantaa Karttakeskuksen palvelu- ja kilpailukykyä sekä kehittää sen toimintaa ja taloutta. Karttakeskuksen toimintaedellytykset ja rahoitusrakenne on tarkoitettu saattaa vastaamaan sen kanssa kilpailevien yritysten toimintaa ja taloutta. Uudessa liikelaitosmuodossa Karttakeskus vastaisi rahoitus- ja pääomakuluista. Esityksen mukaan toiminta olisi liikevaihtoveron alaista. Karttakeskuksella tulisi olla mahdollisuus ottaa lainaa ja myös varautua oman pääoman muodostamisella toimintansa myöhempään kehittämiseen.

Uudistuksen tavoitteena on muuttaa nykyisen karttapainon organisaatiomallia siten, että se liikelaitoksena voi toimia nykyistä tehokkaammin ja vastata markkinatilanteen muuttuviin vaatimuksiin. Eduskunnan, valtioneuvoston ja maa- ja metsätalousministeriön asemaa Karttakeskuksen toiminnan ohjaamisessa uusi organisaatiomalli vahvistaisi siten, että tulostavoitteiden lisäksi ne esityksen mukaan asettaisivat myös palvelutasoa koskevat ja toiminnalliset tavoitteet. Yhteys maanmittauslaitokseen säilytettäisiin edelleen niin, että maa- ja metsätalousministeriö tehdessään Karttakeskusta

koskevia ohjauspäätöksiä tarvittaessa hankkisi maanmittaushallituksen lausunnon asiasta. Karttakeskuksen hallituksessa edustaisi yksi jäsen maa- ja metsätalousministeriötä ja kaksi maanmittauslaitosta. Karttakeskuksella olisi erityinen palveluvelvoite maanmittauslaitokseen nähden.

Samalla, kun resurssien ulkoista ohjausta kevennettäisiin, Kartttakeskus saisi liiketoiminnan edellyttämän oman vastuun ja myös toimintaansa lisää joustavuutta.

Kartttakeskus voisi nykyistä joustavammin kehittää henkilöstöhallintoansa ja -politiikkaansa sekä kilpailla toimialansa työvoimasta. Henkilöstön rakenteen ja palkkauksen kehittämisessä olisi mahdollista ottaa huomioon kartta-alan erityispiirteet. Kilpailutilanne onkin selvästi näkynyt koulutetun ja kokeneen henkilöstön saatavuuden vaikeutena.

Esityksen mukainen liikelaitosvaihtoehto mahdollistaa panostamisen sinne, missä on karttapalvelujen kysyntää. Lähtökohta on valtionhallinnon kehittämistavoitteiden mukainen. Pyrkimyksenä on parantaa hallinnon tuottavuutta ja kohottaa palvelukykyä. Keskitetty tuotteista tiedottaminen ja niiden keskitetty välittäminen koko maan kattavaan jakeluverkostoon puoltaa kartta-alan työnjakoa siten, että palvelutoiminnasta, myynnistä ja markkinoinnista huolehtii liikeperiaattein toimiva yksikkö. Myös jälleenmyyjien kannalta on eduksi, että kaikki julkisesti kaupan olevat karttatuotteet on mahdollista hankkia samalta toimittajalta.

## 1.2. Keinot

Esityksessä ehdotetaan, että Kartttakeskuksesta muodostettaisiin yleislaissa tarkoitettu liikelaitos. Yleislain mukainen liikelaitos sijoittuu toimintaperiaatteiltaan nykyisen virastomuotoisen liikelaitoksen ja valtionenemmistöisen osakeyhtiön väliin. Yleislain mukainen liikelaitos on osakeyhtiötä tiiviimmin eduskunnan ja valtioneuvoston ohjauksessa siitä huolimatta, että se ei kuulu toimintansa eikä taloutensa suhteen valtion tulo- ja menoarvion resurssisäätelyn piiriin. Karttapainon muuttamista osakeyhtiölain mukaiseksi liiketoimintayksiköksi ei pidetä tässä vaiheessa tarkoituksenmukaisena. Hallitus seuraa Kartttakeskuksen toimintaa ja ottaa asian uudelleen selvitettäväksi,

kun nyt ehdotetusta ratkaisumallista on saatu käytännön kokemuksia.

Esityksen mukaan Kartttakeskuksen toimialana olisi kartta-ala. Kartttakeskus tuottaisi ja välittäisi kartta-alaan kuuluvia sekä lisäksi tuotantokapasiteettinsa rajoissa myös muita tuotantotekniikalleen soveltuvia tuotteita ja palveluja.

Yleislain liikelaitokselle osoittama organisaatiomalli antaa uusia mahdollisuuksia yksikön toiminnalliseen ja liiketaloudelliseen kehittämiseen. Uusimuotoisen liikelaitoksen hallinto, taloudenhoito ja ulkoinen ohjaus tekevät mahdolliseksi harjoittaa liiketoimintaa asianomaisen toimialan edellytysten mukaan, mutta samalla myös suunnata liiketoimintaa julkishallinnon tarpeiden mukaan. Kun sidonnaisuutta valtion tulo- ja menoarvioon vähennetään ja yksityiskohtia säätelevästä resurssiohjauksesta siirrytään eduskunnan, valtioneuvoston ja maa- ja metsätalousministeriön suorittamaan tulos- ja palvelutaso-ohjaukseen, liikelaitoksen johdon vastuu korostuu nykyisestäään. Uusi organisaatiomalli tähtää liikelaitoksen johtamisedellytysten parantamiseen ja merkitsee mahdollisuutta myös kilpailukykyisemmän henkilöstöpolitiikan harjoittamiseen.

Kartttakeskus tekisi itse henkilöstöään koskevat työehtosopimukset samoin kuin päättäisi henkilöstöhallinnostaan ja -politiikastaan. Näin Kartttakeskus voisi nykyistä paremmin suunnata henkilöstöpolitiikkansa toimialansa tarpeiden ja toiminnalleen asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Kartttakeskus ratkaisisi yleislain mukaan myös ne muut toimintaansa, talouttansa ja hallintoansa koskevat asiat, joita ei joko yleislaissa tai laitokohtaisessa laissa säädetä valtioneuvoston tai maa- ja metsätalousministeriön ratkaistavaksi.

Kartttakeskus olisi liikevaihtoverovelvollinen. Tämä poistaa sen verotuksellisen erityisaseman, joka on nykyisellä maanmittaushallituksen karttapainolla ja asettaa Kartttakeskuksen tältäkin osin samanarvoiseksi kilpailijoidensa kanssa. Samalla kaikki Kartttakeskuksen liikevaihtoverovelvolliset asiakkaat pääsevät normaalin verotuskohtelun piiriin.

Kartttakeskuksen ylimpänä päättävänä elimenä olisi yleislain mukaisesti valtioneuvoston määräämä hallitus, johon kuuluisi myös henkilöstön edustaja.

## 2. Nykyinen tilanne

### 2.1. Lainsäädäntö

Nykyiset maanmittaushallituksen karttapainoa koskevat säädökset ovat maanmittaushallinnosta 14 päivänä tammikuuta 1972 annettu laki (34/72) ja maanmittaushallinnosta 11 päivänä helmikuuta 1972 annettu asetus (145/72). Niissä on säädetty karttapainon organisaatiosta, tehtävistä ja sen tuotteiden ja palvelusten hinnoittelusta. Karttapaino kuuluu osana maanmittaushallintoa maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalaan.

Lain mukaan maanmittaushallinnon tehtävänä on muun muassa harjoittaa karttojen ja toimialansa muiden julkaisujen painatus-, kustannus- ja myyntitoimintaa. Asetuksen mukaan karttapainon tehtävänä on harjoittaa karttojen ja niihin liittyvien julkaisujen painatus- ja kustannustoimintaa, suorittaa karttojen monistustöitä sekä graafisia suunnittelu- ja piirustustöitä ja huolehtia karttojen sekä niihin liittyvien julkaisujen ja tarvikkeiden myymisestä. Edellisen lisäksi karttapaino voi tilauksesta suorittaa toimialaansa kuuluvia töitä muillekin kuin maanmittausviranomaisille, mikäli siitä ei aiheudu haittaa maanmittaushallinnon toiminnalle.

Karttapainon taloutta koskeva perussäännös sisältyy maanmittaushallinnosta annettuun lakiin (3 §). Sen mukaan toiminnan tulee olla liiketaloudellisesti kannattavaa.

### 2.2. Toiminta ja palvelut

Maanmittaushallituksen karttapainon edeltäjä oli maanmittaushallituksen kivipaino, joka perustettiin 1 päivänä toukokuuta 1919. Valtion vuoden 1970 tulo- ja menoarviossa kivipainon nimi muutettiin karttapainoksi. Maanmittaushallinnosta annetussa lailla määrättiin toimintaperiaatteeksi liiketaloudellinen kannattavuus. Tätä periaatetta ei kuitenkaan ulotettu valtion virastoille ja laitoksille eikä kunnille ja kuntainliitoille tarjottaviin palveluihin. Maanmittaushallinnosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta annetulla lailla (895/77) määrättiin, että koko toiminnan tuli olla liiketaloudellisesti kannattavaa.

Valtakunnallisen kartantarjonnan paraneminen sekä kartankäyttäjien tarpeet ovat muuttaneet karttapainon toimintaa yhä monipuoli-

semmäksi. Yleisten kartastotöiden ohella ryhdyttiin 1930-luvulla tekemään tilaustöitä ulkopuolisille asiakkaille. Kustannustoiminta laajeni 1 päivästä tammikuuta 1943 lukien, jolloin kaikkien maanmittaushallituksen valmistamien karttojen painatus- ja myyntivastuu siirrettiin maatalousministeriön luvalla kivipainolle. Kivipainon kartanmyyntiorganisaatio virallistettiin vuoden 1948 alusta. Tällöin perustettiin asianomaisten ministeriöiden suostumuksella maanmittaushallituksen kartanmyynti. Samalla valtioneuvoston julkaisuvarasto lopetti karttojen markkinoinnin. Kivipainon oma kustannustoiminta laajeni merkittävästi 1960-luvulla ja välityskauppa tuli mukaan 1970-luvulla. Karttapainon asiakkaina ovat 1930-luvulta lähtien olleet valtionhallinnon, kunnallishallinnon ja muut julkishallinnon organisaatiot sekä yksityiset yritykset ja yksityishenkilöt.

Karttapainon toiminta-ajatuksena on paikakatietopalvelu. Karttapaino on kartografisiin tuotteisiin ja palveluihin erikoistunut valtion liikeyritys, joka harjoittaa tilaustyötoimintaa, kustannustoimintaa ja välitystoimintaa. Karttapaino harjoittaa liiketoimintaansa karttialalla siltä osin kuin toimintaa ei hoideta yleisenä kartastotyönä.

Vuonna 1986 toteutetussa tulosyksikköorganisaatiossa toiminta jaettiin kahteen liiketoimintayksikköön, tilaustyötoimintaan sekä kustannus- ja välitystoimintaan. Edellinen jakaantuu graafiseen linjaan ja numeeriseen linjaan, jälkimmäinen kustannustoimintaan ja välitystoimintaan.

Karttapainon liikevaihto oli vuonna 1987 noin 39 miljoonaa markkaa. Tästä tilaustyötoiminnan osuus oli 23 miljoonaa markkaa ja kustannus- ja välitystoiminnan osuus 16 miljoonaa markkaa. Alihankintoja karttapaino osti oman kapasiteettinsa täydentämiseksi 1,7 miljoonalla markalla.

Karttapainon liikevaihdon kehitys oli vuosina 1983—87 seuraava (miljoonaa markkaa):

1983	1984	1985	1986	1987
27,8	29,8	31,8	36,6	39,0

Vuonna 1987 karttapainon tuotot olivat 43,2 miljoonaa markkaa. Maanmittaushallinnon osuus oli 7,2 miljoonaa markkaa, muun valtionhallinnon 7,1, kuntien ja kuntainliittojen 4,5 ja muiden 24,4 miljoonaa markkaa. Viimeksi mainittujen tuottojen arvioidaan kasva-

van sekä kotimaassa että vientitoiminnassa julkishallinnon tuottoja ripeämmin.

### 2.2.1. Tilaustyötoiminta

Graafinen linja vastaa perinteisin graafisin menetelmin tapahtuvasta kartantuotannosta. Sen toiminnot jakaantuvat painopinnan valmistus-, kopio-, painatus- ja jälkikäsitteilytehtäviin. Toimeksiannosta riippuen työtehtävät käsittävät myös toimituksellisen osan. Lisäksi graafinen linja vastaa numeerisella kuvankäsittelylaitteistolla tapahtuvasta tietokoneavusteisesta kartantuotannosta.

Graafisen linjan merkittävimmät toimeksiantajat ovat kustannustoiminnan tulosityksikkö, maanmittaushallitus, puolustusvoimat, muu julkishallinto sekä yksityissektori. Graafinen linja toteuttaa työsuorituksensa asiakkaiden antamien tilausten mukaisesti.

Numeerisen linjan tuotanto perustuu automaattisen tietojenkäsittelyn hyväksikäyttöön. Linja huolehtii numeerisen kartta-aineiston myynnistä, numeerisella tekniikalla toteutettavien kartta-alan tilaustyötehtävien suorittamisesta sekä ohjelmistopalveluista.

Numeerisen linjan merkittävimmät asiakasryhmät ovat valtionhallinto ja kunnallishallinto, joille tehdään kartta- ja ohjelmistopalveluja. Tämän lisäksi vientitoiminnan merkitys on jatkuvasti kasvamassa.

### 2.2.2. Kustannustoiminta

Karttapaino kustantaa sellaisia valtakunnallisia ja paikallisia karttoja, joita ei tuoteta yleisenä kartastotyönä. Tärkeimmät tuoteryhmät ovat tiekartat, matkailukartat ja ulkoilukartat.

Pääosa kustannustuotteista palvelee suoraan tai välillisesti matkailua, minkä alan kehitys onkin toiminnalle tärkeä. Kustannustuotteita valmistetaan myös vientiin. Valmiiden painotuotteiden ohella kustannustoiminta tarjoaa myös kartta-aineistoa asiakkaiden käytettäväksi. Pohjoismaisen yhteistyö kartta-aineistojen tuottamisessa on aloitettu.

Yhteistyönä kuntien sekä muiden organisaatioiden kanssa valmistetaan sekä kunnallisia että alueellisia karttoja, jotka tulevat markkinoille karttapainon kustannustuotteina.

Karttojen ohella on tuotettu karttoihin liittyvää oppimateriaalia. Peruskoulun karttaopas on ilmestynyt sekä suomen- että ruotsinkielisenä laitoksena. Molempiin tuotteisiin liittyy myös opettajan aineisto. Karttaoppaan julkaisu-ohjeet Ruotsin markkinoita varten on myyty sikäläiselle kustantajalle.

### 2.2.3. Välitystoiminta

Välitystoiminnallaan karttapaino pyrkii huolehtimaan erityisesti julkishallinnon painokarttojen keskitetystä saatavuudesta.

Välitystoiminnan asiakkaina ovat niin kuluttajat, vähittäiskauppa kuin tukkukauppakin. Kuluttajia palvelee kahdessa omassa kartta-kaupassa sekä puhelinmyynnissä. Karttojen jälleenmyyjä on kotimaassa noin 5500.

Myyntivalikoiman pääosa muodostuu valtion ja kuntien julkaisemista kartoista. Ulkomaisten karttojen valikoimaan kuuluvat karttapainon edustussopimusten perusteella hankkimat sekä ulkomaalaisilta kustantajilta ja tukkukaupoilta ostamat kartat.

## 2.3. Organisaatio

Karttapainon henkilöstön määrä oli vuonna 1987 keskimäärin 149. Johtajaa lukuunottamatta henkilökunta on työsopimussuhteessa valtioon. Karttapainossa on tulosyksikköorganisaatio, jossa on kaksi liiketoimintayksikköä sekä hallinto.

Karttapaino on rinnastettu maanmittaushallituksen organisaatioissa kartografisen osaston toimistoihin. Karttapainon toimi- ja päätäntävallasta on sen lisäksi, mitä maanmittaushallinnosta annetussa laissa ja asetuksessa on säädetty, määrätty maanmittaushallituksen työjärjestyksessä.

Karttapainossa noudatetaan yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annettua lakia (651/88).

## 2.4. Järjestelyt muissa pohjoismaissa

Myös muissa pohjoismaissa painotetaan karttapalvelujen hoitamista liiketaloudellisin periaattein.

Ruotsissa maanmittauslaitos (Lantmäteriverket) huolehtii sekä kiinteistö- että kartastoteh-

tävistä. Yleiset valtakunnalliset kartastotehtävät rahoitetaan valtion budjetista. Maanmittauslaitoksen yhteydessä on liiketoimintayksikö, jonka tehtävänä on tarjota kartta-alan palveluja asiakkaille kannattavuusperiaatteella. Yksikön tehtäviin kuuluu myös budjettirahoituksella tuotettujen karttojen tukku- ja vähittäismyynti. Liiketoimintaa on nykyisen organisaation puitteissa harjoitettu vuodesta 1984 lähtien. Tilivuoden 87/88 liikevaihto oli 46 miljoonaa Ruotsin kruunua.

Norjassa valtion karttalaitos (Statens Kartverk) organisoitiin uudelleen vuoden 1986 alussa. Sen tehtävänä on hoitaa sekä maa- että merialueiden kartoitus. Tavoitteena on tuottaa palveluja asiakkaiden tarpeiden mukaan sekä kattaa yhä suurempi osuus kustannuksista palvelujen tuotoilla.

Tanskassa valtakunnalliset karttaorganisaatiot sekä kiinteistöjen rekisteröintitoimi ovat uudelleenorganisoinnin edessä. Keväällä tapahtunut parlamentin hajotus on siirtänyt lopulliset päätökset uudesta organisaatiosta vuodelle 1989. Valtakunnallisista kartastotehtävistä vastaava Geodaetisk Institut tulee muodostamaan osan uudesta Kort og Matrikelstyrelsestä.

Islannissa karttalaitos (Landmaelingar Islands) on onnistunut nostamaan palveluksista saatavan tulorahoituksen 50 prosenttiin laitoksen menoista. Toiminnan perusteena on hyvät suhteet kuluttajiin sekä elinkeinoelämään.

### 3. Uudistuksen valmistelu

Uudistus on osa valtion liikelaitosuudistusta. Sen toteutusta on valmisteltu kahdessa maa- ja metsätalousministeriön asettamassa työryhmässä. Ensimmäinen työryhmä, Karttapainotyöryhmä, jossa olivat edustettuina maa- ja metsätalousministeriö, valtiovarainministeriö, maanmittaushallitus ja karttapaino, jätti 16 päivänä helmikuuta 1988 Työryhmämuistion MMM 1988:6. Karttapainotyöryhmän muistioista antoivat lausunnon Geodeettinen laitos, valtiovarainministeriö, puolustusministeriö, ympäristöministeriö, maanmittaushallitus, Finnmap Oy, Maa ja Vesi Oy, Suomen Konsultti-toimistojen liitto ry., maanmittauslaitoksen henkilöstöneuvosto sekä Valtion painatuskeskus.

Tämä esitys on valmisteltu toisessa työryhmässä, Karttapainon liikelaitostyöryhmässä, jossa olivat edustettuina maa- ja metsätalous-

ministeriö, valtiovarainministeriö, maanmittaushallitus, karttapaino ja karttapainon henkilöstö.

## 4. Esityksen vaikutukset

### 4.1. Hallinnolliset vaikutukset

Karttapainon muuttaminen yleislain mukaiseksi liikelaitokseksi lisäisi Karttakeskuksen mahdollisuuksia toimintansa itsenäiseen järjestämiseen. Karttakeskuksen liikkeenjohtollista liikkumavaraa laajentaisi erityisesti sen mahdollisuus valtioneuvoston määräämissä rajoissa ottaa lainaa sekä valta itse hyväksyä työehtosopimuksensa ja päättää henkilöstöhallinnostaan ja -politiikastaan.

Liikelaitosuudistus keventäisi ja yksinkertaistaisi Karttakeskuksen ulkoista ohjausta. Siirtyminen resurssiohjauksesta tulosohtaukseen vaikuttaa myös Karttakeskuksen sisäiseen hallintoon, jossa toteutettua tulosvastuuorganisaatiota voidaan kehittää yhä tehokkaammaksi ja päätöksentekoa delegoida nykyistä joustavammin.

Karttakeskus toimisi edelleen maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla. Sen toimintaa johtaisivat yleislain mukaisesti eduskunnan, valtioneuvoston ja maa- ja metsätalousministeriön asettamien toiminta- ja tulostavoitteiden puitteissa valtioneuvoston määräämä hallitus sekä hallituksen ottama toimitusjohtaja. Hallintomallin keskeinen piirre on tulosvastuu. Karttakeskukselle annettaisiin valta ja mahdollisuudet järjestää toiminta ja hallinto asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Koska Karttakeskuksen toiminnassa tulee säilymään maanmittauslaitoksen ja muun julkishallinnon palvelu olennaisena osana, on Karttakeskuksen oltava eduskunnan, valtioneuvoston ja maa- ja metsätalousministeriön kiinteämmässä ohjauksessa kuin mitä olisi tarpeen tavanomaisen liikeyrityksen suhteen. Tarkoituksena on, että Karttakeskukselle asetettavissa palvelu-, toiminta- ja tulostavoitteissa otetaan huomioon edellä mainitut velvoitteet. Samalla esitys selkiinntää kartta-alan työnjakoa Karttakeskuksen, maanmittauslaitoksen sekä muun julkishallinnon välillä.

Esityksen tarkoituksena on säilyttää karttapainon toiminnallinen yhteys maanmittaushallintoon. Tämä hoidetaan asettamalla maanmittaushallitus korostettuun asemaan määrittä-

essä Karttakeskuksen toiminta-, palvelu- ja tulostavoitteita ja antamalla Karttakeskukselle pysyvä palvelutavoite maanmittauslaitoksen suuntaan. Valtionhallinnolla ja maanmittauslaitoksella on suora vaikuttamismahdollisuus Karttakeskuksen toimintaperiaatteisiin, sillä hallituksen jäsenistä yksi edustaa maa- ja metsätalousministeriötä ja kaksi maanmittauslaitosta.

Karttakeskuksen organisatorisen ja budjettitaloudellisen aseman muutos ei vaikuttaisi sen aikaisempiin sitoumuksiin. Karttapainon nykyinen henkilöstö, karttapainon johtajaa lukuunottamatta, siirtyisi yleislain mukaisesti laitostarkoituksen lain tullessa voimaan tässä esityksessä tarkoitettun Karttakeskuksen palvelukseen. Työsopimussuhteinen henkilöstö säilyttäisi entiset oikeutensa ja velvollisuutensa.

Henkilöstön asemaa vahvistettaisiin yleislain mukaisesti siten, että henkilöstöllä olisi edustus Karttakeskuksen hallituksessa.

## 4.2. Taloudelliset vaikutukset

### 4.2.1. Aloittava tase

Karttakeskuksen muuttuessa uusimuotoiseksi valtion liikelaitokseksi valtioneuvosto päättää yleislain mukaisesti tulo- ja menoarvioon sisältyvän valtuutuksen nojalla laitoksen hallintaan siirrettävästä valtion omaisuudesta sekä siitä, mikä osa omaisuudesta merkitään laitoksen peruspääomaksi, muuksi omaksi pääomaksi tai lainaehdoin annetuksi. Määriteltäessä aloittavaa tasetta pidetään yleistavoitteena mahdollisimman tasapainoisen ratkaisun aikaansaamista liikelaitoksen, sen asiakkaiden, toimialan ja valtiontalouden kannalta. Jäljempänä esitetyt luvut perustuvat keväällä 1989 tehtyyn arvioon. Ne tarkentuvat vuodelta 1989 tehtävän tilinpäätöksen yhteydessä.

Karttakeskukselle siirrettäisiin sen käytössä nykyisin oleva vaihto-omaisuus (raaka- ja tarveaineet, valmisteet ja keskeneräiset työt) sekä käyttöomaisuus (koneet ja kalusto). Lisäksi Karttakeskukselle siirtyisi oikeus myynti- ja muiden lyhytaikaisten saamisten perimiseen sekä velvollisuus osto- ja muiden lyhytaikaisten velkojen maksamiseen. Karttakeskus tilittäisi valtiolle hallinnollisessa kirjanpidossa olevien kassavarojen, saamisten sekä varastotilillä olevan rahamäärän ja velkojen, joihin ei kuitenkaan lueta lomapalkkvarausta, välisen ero-

tuksen lokakuun loppuun mennessä. Tilitettävän summan arvioidaan olevan 2,8 miljoonaa markkaa.

Käyttöomaisuus arvostettaisiin käypään arvoon, jonka arvioidaan olevan vuoden 1989 lopussa noin 5,7 miljoonaa markkaa. Karttakeskukselle siirtyvän vaihto-omaisuuden arvioidaan olevan käyväältä arvoltaan vuoden 1989 lopussa noin 10,8 miljoonaa markkaa. Karttakeskukselle siirtyvien myynti- ja muiden saamisten arvioidaan olevan noin 7,1 miljoonaa markkaa ja lyhytaikaisten velkojen noin 5,4 miljoonaa markkaa.

Omaksi pääomaksi aloittavassa taseessa on tarkoitus merkitä yhteensä 9,5 miljoonaa markkaa, josta peruspääomaksi 5,7 miljoonaa markkaa ja muuksi omaksi pääomaksi 3,8 miljoonaa markkaa. Aloittavan taseen pääomasta lainaehdoin pitkäaikaisena lainana valtiolta merkittäisiin 5,9 miljoonaa markkaa ja lyhytaikaisena lainana hallinnollisessa kirjanpidossa olevien saamisten sekä varastotilillä olevan rahamäärän ja velkojen välinen erotus, jonka arvioidaan vuoden 1989 lopussa olevan noin 2,8 miljoonaa markkaa.

Taseen rahoitusrakenne on laadittu siten, että omavaraisuusaste on 40 % ja suhteellinen velkaantuneisuus 60 %. Suunniteltu peruspääoman osuus taseen loppusummasta on noin 24 %.

Valtioneuvosto asettaisi Karttakeskukselle tulostavoitteen ottaen huomioon liikelaitokselle asetetut palvelu- ja toimintatavoitteet. Tulostavoitetta asetettaessa otettaisiin huomioon myös yleislain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (hallituksen esitys 190/1987 vp.) perustelujen mukaisesti Karttakeskuksen toimiala ja tehtävät.

### 4.2.2. Vaikutukset Karttakeskuksen talouteen

Esityksen tavoitteena on Karttakeskuksen toiminta- ja palvelukyvyyn sekä taloudellisen tehokkuuden parantaminen. Uudistuksesta johtuvalla ohjausjärjestelmän muutoksella ja hallintomenettelyjen kevenemisellä arvioidaan olevan tuottavuutta ja joustavuutta lisäävä ja siten taloudellisuutta parantava merkitys. Talouteen vaikuttavat oma kassatalous (korkotuotot ja -kulut), tuottovaatimus, investointien rahoitustavan muutos ja siirtymävaiheen taloudelliset järjestelyt aloittavassa taseessa. Lisäksi Karttakeskus tulee liikevaihtoverolliseksi.



Keskeinen menoja lisäävä vaikutus on siirtymävaiheen lainojen lyhennyksillä ja koroilla sekä investointien rahoituksella. Lisäksi liikevaihtoverollisuudella on merkitystä Karttakeskuksen talouteen. Karttakeskuksen kannalta arvioidaan esitettyjen tase-erien arvostuksen ja rahoitusrakenteen turvaavan toiminnan jatkuvuuden ja kehittämisen. Pitkällä aikavälillä liiketaloudellisen tuloksen arvioidaan muodostuvan riittäväksi, jotta vieraan pääoman lyhennykset ja korot voidaan kattaa sekä tulouttaa tuottovaade valtiolle.

Karttakeskus saa ottaa lyhytaikaisen lainan ja toimitusluoton lisäksi esityksen mukaan myös pitkäaikaista lainaa. Tämä antaa mahdollisuuden investointien joustavaan toteuttamiseen sekä toiminnan että taloudellisuuden kannalta. Kustannustoiminnan aineettomat investoinnit voivat edellyttää hyvinkin nopeita ratkaisuja.

#### 4.2.3. Vaikutukset Karttakeskuksen asiakkaisiin

Karttakeskuksen tuotteiden hinnoittelu on perustunut markkinahintoihin. Muiden kotimaisten kustantajien tuotteiden osalta on noudatettu heidän ilmoittamiaan ohjevähittäishintoja.

Liikelaitosmuotoon siirtymisestä sinänsä ei aiheudu hinnankorotusseuraamuksia. Sitä vastoin Karttakeskuksen siirtyminen liikevaihtoverovelvolliseksi aiheuttaa osaan tuotteista hinnankorotuspaineita. Siirtymäsäännökset mahdollistavat korotusten jaksottamisen ja osa korotuspaineista voidaan kompensoida tehokkuutta lisäämällä.

Liikevaihtoverollisuuden korotuspaine tilaustyötuotannon hintoihin arvioidaan kymmeneksi prosentiksi. Välityskaupassa tuotteet on hinnoiteltu siten, ettei liikevaihtoverollisuus aiheuta hintoihin korotuspaineita.

#### 4.2.4. Toimialavertailu

Karttakeskuksen toimialan laajuus — kustannustoiminta, tukkukauppa, vähittäiskauppa ja tilaustyötoiminta — perinteisellä graafisella alalla ja numeerisen tietotekniikan alalla vaikeuttaa vertailun tekemistä kilpailijoihin. Kustannustoiminta — Karttakeskuksen kasvava toiminta-alue — on rahoitusliiketoimintaa, jos-

sa aineettomat investoinnit voivat sitoa pääomaa hyvinkin pitkäksi ajaksi.

Karttakeskuksen toimialavertailu on tehty graafisen teollisuuden yrityksiin, koska kyseisen sektorin painoarvo on Karttakeskuksen liikevaihdosta yli puolet. Maanmittausalan yrityksiin vertailua ei ole mielekäästä tehdä, sillä toimialojen yhteneväisyys on vähäistä. Karttakeskus on tilastoitu Graafisen Keskusliiton toimesta yritysryhmään, jossa henkilöstöä on alle 200 ja kustannustuotteiden osuus tuotoista 10—70 prosenttia. Tilastoryhmän omavaraisuusaste oli 24,1 % ja suhteellinen velkaantuneisuus 56,7 %. Mikäli otetaan huomioon lomapalkkavaraukset, joka on mukana vertailuhyvitysten taseessa, muodostuu karttakeskuksen omavaraisuusasteeksi 30 %.

#### 4.2.5. Vaikutukset valtiontalouteen

Karttapainon muuttumisella yleislain mukaisesti valtion liikelaitokseksi ei ole merkittäviä budjettitaloudellisia vaikutuksia. Tavoitteena oleva tehokkuuden paraneminen on valtion kokonaistalouden kannalta myönteistä.

Uudessa liikelaitosmuodossa valtion tulo- ja menoarvioon otettaisiin valtion tuloina:

- Karttakeskuksen tuoton tuloutus
- Karttakeskukselle lainaehdoin myönnettyjen määrärahojen lyhennykset ja korot
- Karttakeskuksen eläkemaksut ja muut maksut, jotka johtuvat valtion Karttakeskuksen henkilöstölle suoraan suorittamista eläkkeistä ja korvauksista.

Lisäksi valtiolle tulee tuloja liikevaihtoveron muodossa, kun Karttakeskus muuttuu liikevaihtoverovelvolliseksi.

Valtion menoina tulo- ja menoarviossa olisivat mahdolliset seuraavat määrärahat:

- Karttakeskuksen peruspääoman korotukset
- Karttakeskukselle lainaehdoin myönnetty määrärahat
- Karttakeskukselle myönnetty korvaukset
- Karttakeskuksen henkilöstön eläkkeet ja muut sen henkilöstölle keskitetysti suoritettavat etuudet ja korvaukset.

Maanmittaushallituksen karttapainon vaikutus valtion budjettitalouteen on ollut viime vuosina neljästä viiteen miljoonan markan luokkaa, joka säilyy ennallaan. Tulo- ja menoarvioon merkityt käyttömenot on voitu kattaa karttapainon käyttötuloilla ja lisäksi käyttötä-

louden rahoituskate on ollut keskimäärin suurempi kuin karttapainon sijoitusmenot. Karttakeskus joutuu tilittämään valtiolle hallinnollisessa kirjanpidossa olevien kassavarojen, saamisten sekä varastotilillä olevan rahamäärän ja velkojen, joihin ei kuitenkaan lueta lomapalkkavarausta, välisen erotuksen lokakuun loppuun 1990 mennessä. Tilitettävän summan arvioidaan olevan 2,8 miljoonaa markkaa.

#### 4.3. Palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet

Karttakeskuksen tulee tarjota kartta-alaan liittyviä kokonais- ja osapalveluja lähtien tuotteen ja palvelun suunnittelusta aina jakeluun ja vähittäismyyntiin saakka. Toiminnassaan Karttakeskuksen on otettava huomioon valtionhal-

linnon ja erityisesti maanmittauslaitoksen kartta-alan tarpeet sekä tuotteiden ja palvelujen saatavuus.

#### 5. Suhde muuhun lainsäädäntöön

Valtion liikelaitoksista annettu laki on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 1988. Tässä yleislaissa on säädetty uusimuotoisen valtion liikelaitoksen toiminnan, talouden ja hallinnon perusteista. Esityksessä ehdotettu laki on yleislaissa tarkoitettu laitoskohtainen laki.

Tarkoituksena on, että Karttakeskus edelleen noudattaa kielilainsäädännön viranomaisille asettamia velvoitteita. Kielilakia on kuitenkin tarpeen myöhemmin muuttaa siten, että se koskee myös uusia valtion liikelaitoksia.

### YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

#### 1. Laki Karttakeskuksesta

1 § *Hallinnollinen asema.* Karttakeskukseen sovellettaisiin yleislakia. Yleislaki edellyttää kunkin sen piiriin siirrettävän laitoksen osalta laitoskohtaisen lain säätämistä.

Karttakeskuksen järjestäminen yleislaissa tarkoitettulla tavalla toimivaksi muuttaisi oleellisesti sen nykyistä organisatorista asemaa. Uudistuksen jälkeen se olisi organisaatiotyyppiltään nykyisen virastomuotoisen liikelaitoksen ja valtionenemmistöisen osakeyhtiön välimuoto.

Karttakeskus toimisi edelleen maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla.

2 § *Toimiala ja tehtävät.* Karttakeskuksen toimialana olisi pykälän 1 momentin mukaan kartta-ala siten rajattuna, että maanmittauslaitos vastaa edelleen yleisten kartastotehtävien suorittamisesta ja kehittämisestä. Yleisiä kartastotehtäviä Karttakeskus suorittaisi siinä määrin kuin maanmittauslaitos antaisi niitä sen tehtäväksi. Tämän rajauksen mukaisesti Karttakeskus huolehtisi paikkatietoaineiston jalostamisesta kartta-alan tuotteiksi ja palveluiksi sekä niiden kustantamisesta ja välittämisestä. Karttakeskus osallistuisi osaltaan myös kartta-

alan toiminnallisten ja teknisten edellytysten kehittämiseen.

Karttakeskuksen tehtävän määrittely olisi joustava niin, että se mahdollistaisi tulevaisuudessakin toiminnan suuntaamisen ja kehittämisen kartta-alan tarpeiden ja valtionhallinnolle asetettavien yleisten kehittämistavoitteiden mukaisesti. Palvelujen tarjoaminen on edelleen mahdollista myös valtionhallinnon ulkopuolelle.

Karttakeskuksen tehtäväksi esitetään edellä mainituin rajauksin kartta-alaan liittyvien tuotteiden ja palvelujen tuottaminen ja välittäminen. Karttakeskuksen palveluja olisivat muun muassa karttojen suunnittelu, toimittaminen, valmistaminen ja välittäminen sekä muu paikkatietopalvelu. Tuotteita olisivat muun muassa kustannettavat kartat, paikkatietopalvelujen edellyttämät tietojärjestelmät ja ohjelmistotuotteet sekä niihin liittyvät oheislaitteet ja tarvikkeet. Palveluita ja tuotteita Karttakeskus toimittaisi asiakkailleen kotimaahan ja ulkomaille.

Asetuksella voitaisiin antaa Karttakeskukselle myös muita kuin laissa mainittuja tehtäviä, jotka soveltuvat sen toimialaan tai sen käyttämään tuotantotekniikkaan.

Maanmittaushallinnosta annetun lain 1 §:n 6 kohdassa säädetään karttapainolle kuuluvista tehtävistä. Sen mukaan karttapaino harjoittaa karttojen ja toimialansa muiden julkaisujen painatus-, kustannus- ja myyntitoimintaa. Tämä säännös esitetään 2 momentissa korvattavaksi palvelutavoitetta koskevalla säännöksellä. Sen mukaan Karttakeskuksen olisi otettava toiminnassaan huomioon valtionhallinnon ja erityisesti maanmittauslaitoksen kartta-alan palvelujen tarve ja niiden saatavuus. Säännös korostaa Karttakeskuksen velvollisuutta ottaa toiminnassaan edelleen ensisijaisesti huomioon maanmittauslaitoksen kartastotehtävien palvelupeet.

3 § *Lainanotto*. Yleislain 8 §:n 1 momentin mukaan liikelaitos saa ottaa toimitusluottoa sekä lainaa, jonka takaisinmaksuaika on alle vuoden. Liikelaitos saa yleislain 8 §:n 2 momentin mukaan ottaa pitkäaikaisesta lainaa, jos laitoskohtaisessa laissa sille on annettu tähän oikeus. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi Karttakeskukselle tämä oikeus pitkäaikaisen lainanottoon. Yleislain 8 §:n 2 momentissa säädetyllä pitkäaikaisella lainalla tarkoitetaan lainaa, jonka takaisinmaksuaika on vähintään yhden vuoden pituinen. Karttakeskuksen kannalta on tärkeää saada mahdollisuus ottaa pitkäaikaisesta lainaa kilpailukyvyyn säilyttämiseksi ja investointien joustavan rahoituksen turvaamiseksi, koska kilpailukyvyyn säilyttäminen edellyttää nopeutta päätöksenteossa ja koska muuttuvien olosuhteiden vaikea ennustettavuus saattaisi muutoin vaarantaa riittävän rahoituksen. Lainanotto tapahtuisi yleislain mukaisesti valtioneuvoston asettamien rajojen ja ehtojen puitteissa.

4 § *Maa- ja metsätalousministeriön ratkaisutavat asiat*. Yleislain 11 §:n 1 momentin 1, 2 ja 7 kohdissa ja vastaavin osin saman pykälän 2 momentissa sekä 12 §:n 2 momentissa tarkoitettu asiat ratkaisisi maa- ja metsätalousministeriö. Yleislain 26 §:n mukaan nämä asiat voidaan laitoskohtaisella lailla siirtää asianomaisen ministeriön ratkaistaviksi. Valtakunnallisten näkökohtien huomioon ottamisen varmistamiseksi kartantuotannon koordinoimisessa maa- ja metsätalousministeriö pyytäisi tarvittaessa edellä mainituista asioista maanmittaushallituksen lausunnon.

5 § *Tarkemmat säännökset*. Pykälässä olisi säännös hallitusmuodon 28 §:stä johtuvasta toimivallasta antaa tarvittaessa lain täytäntöönpanosta säännöksiä asetuksella.

6 §. *Voimaantulo*. Pykälässä olisi säännös lain voimaantulosta. Ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin muun muassa laitoksen johdon asettamiseksi.

7 § *Siirtymäsäännökset*. Tässä esityksessä tarkoitettu Karttakeskus jatkaisi 1 momentin mukaan nykyisen maanmittaushallituksen karttapainon toimintaa. Siirtymähetkellä voimassa olevat toimeksiantosopimukset ja muut sitoumukset säilyisivät ennallaan ja Karttakeskus vastaisi velvoitteista edelleenkin.

Maanmittaushallituksen karttapainon henkilöstö, virkasuhteessa olevaa karttapainon johtajaa lukuun ottamatta, siirtyisi yleislain 27 §:n nojalla uusimuotoisen liikelaitoksen palvelukseen. Työsopimussuhteinen henkilöstö säilyttäisi ehdotetun pykälän 2 momentin nojalla oikeutensa ja velvollisuutensa. Voimassa olevat oikeudet ja velvollisuudet turvaava säännös koskisi koko Karttakeskuksen henkilöstöä, virkasuhteessa olevaa karttapainon johtajaa lukuun ottamatta. Yleislain mukaan laitoksen operatiivisesta toiminnasta vastaisi toimitusjohtaja.

## 2. Tarkemmat säännökset

Asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset lähinnä Karttakeskuksen tehtävistä ja sen lisäksi, mitä hallituksen tehtävistä on säädetty yleislaissa, hallituksen eräistä tehtävistä.

## 3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1990.

## 4. Säättämisjärjestys

Esityksen mukainen laki voidaan säätää tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Uusimuotoisen liikelaitoksen toiminnan ja talouden hallitusmuodosta poikkeavat säännökset sisältyvät yleislakiin, joka on säädetty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyllä tavalla. Esityksen mukaisella lailla ei laajenneta näitä poikkeuksia.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

# Laki

## Karttakeskuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

### 1 §

#### *Hallinnollinen asema*

Karttakeskus on maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla toimiva liikelaitos. Karttakeskukseen sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia (627/87).

### 2 §

#### *Toimiala ja tehtävät*

Karttakeskus toimii kartta-alalla. Sen tehtävänä on, jollei maanmittaushallinnon yleisten kartastotehtävien suorittamisesta ole toisin säädetty, tuottaa ja välittää kartta-alan ja siihen liittyviä tuotteita ja palveluja. Asetuksella Karttakeskukselle voidaan antaa myös muita sille soveltuvia tehtäviä.

Karttakeskuksen on otettava toiminnassaan huomioon valtionhallinnon ja erityisesti maanmittaushallinnon tarvitsemat kartta-alan palvelut ja niiden saatavuus.

### 3 §

#### *Lainanotto*

Karttakeskus saa ottaa toimintaansa varten valtion liikelaitoksista annetun lain 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua lainaa.

### 4 §

#### *Maa- ja metsätalousministeriön ratkaistavat asiat*

Valtion liikelaitoksista annetun lain 11 §:n 1 momentin 1, 2 ja 7 kohdassa ja vastaavin osin saman pykälän 2 momentissa sekä 12 §:n 2

momentissa tarkoitetut asiat ratkaisee maa- ja metsätalousministeriö.

### 5 §

#### *Tarkemmat säännökset*

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

### 6 §

#### *Voimaantulo*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1990. Lailla kumotaan maanmittaushallinnosta 14 päivänä tammikuuta 1972 annetun lain (34/72) 1 §:n 6 kohta ja 3 §, näistä 3 § sellaisena kuin se on 8 päivänä joulukuuta 1977 annetussa laissa (895/77).

Toimenpiteisiin lain täytäntöönpanemiseksi voidaan ryhtyä ennen sen voimaantuloa.

### 7 §

#### *Siirtymäsäännökset*

Maanmittaushallituksen karttapainolle kuuluvat oikeudet ja velvollisuudet sekä sille laissa ja asetuksessa säädetty tehtävät siirtyvät Karttakeskukselle.

Maanmittaushallituksen karttapainon henkilöstö, karttapainon johtajaa lukuun ottamatta, siirtyy Karttakeskuksen palvelukseen. Henkilöstö säilyttää aikaisempaan palvelussuhteeseensa liittyvät oikeudet ja velvollisuudet.

Karttakeskus hoitaa vuoden 1989 toimintaan kohdistuvat, maanmittaushallituksen karttapainolle kuuluneet tilinpitotehtävät.

Helsingissä 2 päivänä kesäkuuta 1989

**Tasavallan Presidentti**  
**MAUNO KOIVISTO**

Ministeri *Ole Norrback*